

2. Бойко В. І. Зерно і ринок : монографія / В. І. Бойко – К. : ННЦ ІАЕ. – 2007. – 312 с.
3. Захарчук О. В. Ринок зерна: проблеми і сподівання / О. В. Захарчук, В. С. Шовкалюк // Економіка АПК. – 2003. – № 3. – С. 19.
4. Малік М. Й. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми : монографія / М. Й. Малік, О. А. Нужна. – К. : ННЦ ІАЕ, 2007. – 270 с.
5. Месель-Веселяк В. Я. Прогноз урожайності валових зборів сільськогосподарських культур в Україні на 2011 рік / В. Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2011. – № 5. – С. 26-33.
6. Програма «Зерно України – 2015». – К. : ДІА, 2011. – 48 с.
7. Програма з виробництва зернових та олійних культур у Волинській області в орієнтованих обсягах на 2011-2015 рр. – Луцьк, 2011. – 13 с.
8. Сільське господарство Волині : стат. збірник / за ред. В.Ю. Науменка.– Луцьк : Головне управління статистики у Волинській області, 2011.– 319 с.
9. Статистичний щорічник Волинь – 2010 / за ред. М.І. Мотиль. – Луцьк : Головне управління статистики у Волинській області, 2011. – 570 с.
10. Шпикуляк О. Г. Інституції у розвитку та регулюванні аграрного ринку : монографія / Шпикуляк О. Г. – К. : ННЦ ІАЕ, 2010. – 259 с.

Гудзь Ю. Ф.

Национальный университет пищевых технологий

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРОИЗВОДСТВА ЗЕРНА В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕГИОНА

Резюме

В статье освещено современное состояние развития зернового производства во всех категориях хозяйств Волынской области. Проанализированы состав и структура расходов, понесенных сельскохозяйственными предприятиями. Определены объемы и структура реализации зерна в области по разным каналам сбыта. Рассмотрены ценовая политика и возможности решения проблем нестабильного ценообразования и роста доходности отрасли.

Ключевые слова: зерновое производство, урожайность, рентабельность, ценообразование, валовой сбор, продовольственная безопасность.

Gudz Y. F.

National University of Food Technologies

EFFICIENCY OF GRAIN PRODUCTION IN THE CONTEXT OF ENSURING FOOD SECURITY IN THE REGION

Summary

The article highlights the current state of development of grain production in all categories of Volyn region. There was analyzed the composition and structure of the costs incurred by agricultural enterprises. It was defined the amount and pattern of the grain in the field for different channels. We considered pricing and the possibility of solving the problems of unstable pricing and profitability growth of industry.

Key words: grain production, productivity, profitability, pricing, gross yield, food safety.

УДК 338.242

Гуменюк А. М.

Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕХАНІЗМІВ АКТИВІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

У статті обґрунтовано необхідність, визначені перешкоди та запропоновані організаційно-економічні механізми активізації державно-приватного партнерства на периферійних, депресивних територіях західних регіонів України.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, приватний сектор, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, організаційно-економічні механізми, депресивні та периферійні території.

Постановка проблеми. Розбудова економіки України супроводжувалася руйнуванням структури існуючих виробничих зв'язків та порушенням замкнутого циклу виробництва, що спричинило просторову диференціацію за рівнем якості функціонування регіональних економічних підсистем і виникнення депресивних районів, малих міст

та сільських поселень. Як зазначає А. Гуменюк, в існуючих умовах органи влади не спроможні подолати трансформаційну кризу, структурні диспропорції без залучення фінансових та організаційно-інформаційних ресурсів [1, с. 40]. Ефективним механізмом взаємодії держави і приватного бізнесу, інструментом соціально-економічного

розвитку на регіональному та місцевому рівні є державно-приватне партнерство (ДПП). Наприклад, Західні області України, завдяки вдалому географічному розташуванню, значному ресурсному потенціалу володіють значним потенціалом конкурентоспроможності, який повною мірою не використовується через несформованість організаційно-економічних механізмів та фінансового забезпечення реалізації декларованих регіональних стратегій соціально-економічного зростання. Особлива увага центральних органів державного управління до розвитку периферійних, сільських територій та законодавчо визначені пріоритети їх соціально-економічного забезпечення [2], актуалізують потребу в ефективній капіталізації їх ресурсного потенціалу та у формуванні додаткових джерел розвитку. Одним із найефективніших механізмів вирішення цих завдань є залучення ресурсів приватних інвесторів в межах ДПП.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам державно-приватного партнерства присвятили свої дослідження такі українські вчені, як А. Гальчинський, В. Геєць, А. Горожанкіна, Б. Данилишин, Б. Кваснюк, І. Островський, А. Павлюк, М. Туріянська, В. Тарасевич, А. Чухно, Є. Фишко, Л. Федулова, П. Шилепницький, С. Юрій та інші. Сутність державно-приватного партнерства, його роль та вплив на становлення взаємодії бізнесу і влади досліджували зарубіжні науковці Л. Абалкін, П. Боуф, Дж. Кейнс, Р. Коуз, В. Михеев, С. Перегудов, П. Самуельсон, М. Фрідмен, Ф. Шамхалов, В. Якунін, Є. Ясін та інші.

Виділення невирішених раніше частин проблеми. Проте, недостатньо вивчені перешкоди та організаційно-економічні механізми активізації державно-приватного партнерства на депресивних, периферійних територіях України.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження ролі державно-приватного партнерства, обґрунтування його організаційно-економічних механізмів активізації у соціально-економічному розвитку депресивних територій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Доцільність активізації ДПП на периферійних територіях західних областей України обумовлена низкою чинників, основними з яких є:

1) недостатнє фінансування та неефективна політика регіонального розвитку, яка не зупиняє

процес погіршення якості життя у віддалених сільських районах. Реалізація діючих стратегій і програм розвитку сільських територій не супроводжується відповідними організаційно-економічними механізмами та фінансовими ресурсами. Ресурси, які скеровуються з бюджетів різних рівнів на розвиток міст, сільських поселень, виділяються у недостатніх обсягах і використовуються недостатньо ефективно;

2) неспроможність територіальних громад фінансувати проекти розвитку територій через їх дотаційність, нестачу фінансових ресурсів, недостатньо фаховий рівень кадрового потенціалу. Станом на 2013 р. більшість територіальних громад є фінансово неспроможними (близько 90% місцевих бюджетів є дотаційними, а більше половини з них – дотаційні на понад 70%), для значної кількості сільських населених пунктів загострюються гострі економічні, екологічні, соціальні, культурні проблеми, які територіальні громади не можуть вирішувати самостійно, а отже, потребують залучення додаткових ресурсів, насамперед через активізацію ДПП. Актуальність розвитку ДПП саме у периферійних територіях західних областей України зумовлена ще й роздрібністю мережі поселень, а також тим, що сільське населення складає понад 50% загальної чисельності мешканців Закарпатської, Івано-Франківської, Рівненської, Тернопільської та Чернівецької областей (табл. 1).

3) зношеність та нерозвиненість інфраструктури як вагомий чинник незадовільної інвестиційної привабливості та недостатньої активності підприємництва на периферійних територіях західних областей України. Незважаючи на покращення окремих кількісних показників розвитку соціально-побутової інфраструктури, її якість, особливо у віддалених сільських поселеннях є низькою; стан транспортної, складської, комунікаційної інфраструктури залишається незадовільним і в переважній більшості не відповідає нормативним вимогам;

4) загострення екологічних проблем регіонів і потреба нагального їх вирішення. У західних областях України зосереджена значна кількість екологічно небезпечних об'єктів, зокрема 22 зі 100 об'єктів, які є найбільшими забруднювачами довкілля в Україні. Особливо негативно впливає на стан довкілля за останні роки відсутність кана-

Таблиця 1
Характеристика сільських поселень західних областей України станом на 01 січня 2013 р.

№ з/п	Область	районів сільських		сільських населених пунктів станом на 01 січня		селищ	сіл	селищних рад	сільських рад	Населення				
		селищ міського типу	1991 р.	2013 р.	всього, осіб					частка в населенні регіону, %				
					Міські поселення та сільська місцевість					міські поселення	сільська місцевість	міські поселення	сільська місцевість	
1	Волинська	16	22	1045	1054	0	1054	22	379	1039958	541435	498523	52,1	47,9
2	Закарпатська	13	19	563	579	0	579	19	307	1254393	466400	787993	37,2	62,8
3	Івано-Франківська	14	24	760	765	20	745	24	477	1381788	599569	782219	43,4	56,6
4	Львівська	20	34	1871	1850	1	1849	34	633	2540702	1546138	994564	60,9	39,1
5	Рівненська	16	16	1002	1000	3	997	16	338	1156868	553082	603786	47,8	52,2
6	Тернопільська	17	17	988	1023	1	1022	17	580	1077327	475238	602089	44,1	55,9
7	Чернівецька	11	8	398	398	0	398	8	252	907163	385653	521510	42,5	57,5

Складено за даними: Регіони України та їх склад / Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/z7502/A005?rdat1=23.07.2013&rf7571=19068>.

лізації, централізованого вивозу сміття та його переробки у більшості периферійних населених пунктів західних областей. Незважаючи на ініціативи Кабінету Міністрів України та органів місцевої влади, серед яких Національні проекти «Якісна вода» та «Чисте місто», державні та регіональні цільові програми і проекти розв'язання екологічних проблем регіонів є низькою;

5) потреба збереження та утримання історико-культурних об'єктів, для яких за відсутності державного чи муніципального фінансування, угоди ДПП є чим не єдиним можливим механізмом їх збереження та розвитку. Критична становище склалося у сфері історико-культурної спадщини (у західних областях розташовано близько 25 тис. історико-культурних об'єктів міжнародного, національного та місцевого значення). Так, у Львівській області найвища концентрація в Україні пам'яток архітектури та містобудування (серед них 10 замків), у Тернопільській області найвища концентрація замкових та оборонних комплексів (34 об'єкти), більшість з яких потребують негайних заходів ревалоризації;

6) необхідність реформування системи енергетичного забезпечення та пошуку альтернативних джерел енергоресурсів, ефективного використання природного ресурсного потенціалу регіону. Крім значного зацікавлення інвесторами у проектах розвитку «зеленої» енергетики в Україні на сучасному етапі, стимулюючим чинником розвитку периферійних територій є те, що реалізація проектів альтернативної енергетики найчастіше здійснюється у сільських регіонах і позитивно відображається у розвитку віддалених населених пунктів.

Недостатньо активний розвиток ДПП у вирішенні наведених проблем у західних областях зумовлений перешкодами та інституційними «пастками», основними з яких є такі:

1) попри розвиненість нормативно-правового забезпечення розвитку ДПП спостерігається недовіра визначених законодавством механізмів, внаслідок постійних змін, які вносяться до нормативно-правових актів, що не дозволяє потенційним інвесторам чітко визначити умови участі та гарантії, які вони можуть отримати у інвестиційних проектах. Недовіра нормативно-правових актів зумовлює, найперше, те, що законодавчо не визначені механізми розподілу повноважень різних органів влади щодо розробки і реалізації ДПП на регіональному рівні, відсутність єдиних стандартів відповідальності представників органів влади, механізмів контролю за їх діяльністю з боку контрольно-ревізійних установ, громадськості;

2) непрозорість процедур, недостатня відкритість конкурентного середовища під час проведення відбору потенційних партнерів ДПП, тривалість та складність погодження проектною документації на реалізацію проектів;

3) поширення корупції в органах державної та регіональної влади, дозвільних службах, діяльність яких пов'язана з укладенням угод ДПП. За даним міжнародної організації «Transparency International», у 2012 р. Україна посідає 144 місце серед 176 країн світу у щорічному рейтингу країн за рівнем корумпованості. За останні 10 років результати практично усіх тематичних соціологічних досліджень, проведених в Україні, виявили, що корупція є основним гальмуючим чинником соціально-економічного розвитку, інвестиційної привабливості економіки держави та окремих регіонів. Причому найвищими, за результатами все-

українських опитувань у 2011 р., є рівні корупції у органах центральної та регіональної влади [3]. В Україні до цього часу не затверджено порядок проведення органами державного фінансового контролю перевірок державних закупівель, концесійних угод, угод про розподіл продукції та ін., що створює можливості для корупційних зловживань. Про поширення корупції при співпраці з владою та укладенні договорів ДПП засвідчують показники відповідного субіндексу рейтингу інвестиційної привабливості регіонів (табл. 2).

Таблиця 2
Поширення корупції в органах державного управління західних областей України

Регіон	Експортно-імпорتنі операції	Судові процеси	Податкові платежі	Державні закупівлі	Отримання дозволів та ліцензій	Виділення земельних ділянок
Волинська	5,3	5,3	5,3	5,2	5,2	5,1
Закарпатська	5,6	5,8	7,1	6,4	6,4	5,6
Івано-Франківська	5,0	4,8	5,6	4,9	5,1	4,7
Львівська	5,6	5,1	5,8	5,8	5,4	4,9
Рівненська	4,0	4,0	4,1	4,7	4,1	3,8
Тернопільська	5,6	4,9	5,7	5,0	5,2	5,2
Чернівецька	7,1	7,5	6,6	7,5	7,0	8,0
В середньому по Україні	5,4	5,1	5,6	5,5	5,4	5,1

Оцінка за інвертованою десятибальною шкалою: 0 означає значне поширення корупції, 10 – відсутність хабарництва.

Джерело: Звіт про інвестиційну привабливість регіонів / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246244948&cat_id=244277212.

За оцінками експертів, за наявності ґрунтовної інституційної бази боротьби з корупцією основним чинником її недовіри на регіональному рівні є людський чинник [4];

4) недостатня активність та компетентність представників органів регіональної влади щодо активізації ДПП. Як показують результати моніторингу діяльності органів управління західних областей та окремих районів, у їх структурі чітко не визначено підрозділи чи конкретні посадові особи, відповідальні за налагодження ДПП, у стратегіях та програмах розвитку не деталізовані завдання з реалізації проектів ДПП. В офіційних електронних інформаційних ресурсах обласних та державних адміністрацій відсутні уніфіковані реєстри потенційних об'єктів ДПП, не висвітлюються переваги для потенційних інвесторів, зобов'язання та відповідальність сторін, які пропонуються при укладенні угоди. За перше півріччя 2013 р. не зафіксовано жодного прикладу інвестиційних пропозицій для потенційних партнерів ДПП на офіційних сайтах органів виконавчої влади західних областей України, викладені іноземними мовами і орієнтовані на зарубіжних інвесторів.

Негативно впливає на імідж органів місцевої влади низький рівень організаційного забезпечення розгляду та укладення угод ДПП. У західних областях України зустрічаються випадки, коли конкурсні комісії не можуть зібрати кворум для вибору переможця конкурсного відбору з пропозиції ДПП впродовж кількох місяців, фактично жодного адміністративного покарання за подібну халатність не здійснено;

5) серед потенційних інвесторів сформувався стереотип щодо держави чи місцевої влади як ненадійного партнера, у населення щодо ДПП як механізму співробітництва між владою та бізнесом, який може зашкодити особистим інтересам населення чи інтересам територіальних громад. Значна частина поправок до законодавчих актів стосовно ДПП не пройшла відповідного громадського обговорення. Зокрема, прийнята 14.08.2013 р. Концепція розвитку державно-приватного партнерства на 2013-2018 рр. не була надіслана Асоціації міст України та іншим громадським об'єднанням для обговорення [5];

6) недостатня ефективність діючих угод ДПП через невиконання партнерами зобов'язань, насамперед, зі сторони інвесторів, відсутність дієвих прикладів ДПП (крім державних закупівель) у реформуванні комунального господарства;

7) низький рівень мотивованості потенційних інвесторів інвестувати кошти у об'єкти, розмішені на периферійних територіях. Через нерозвиненість, високий ступінь зношення інфраструктури, погіршення якості людського капіталу у віддалених районах посилюються загрози зростання трансакційних видатків, непривабливим є рівень потенційної прибутковості інфраструктурних проєктів;

8) зниження ролі територіальних громад у процесах підготовки, обговорення, укладення та реалізації угод ДПП. У 2011 р. були внесені зміни до Кодексу України про надра та Закону України «Про угоди про розподіл продукції», якими вилучено пункт, згідно з яким, обов'язковому погодженню обласними радами підлягав перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин), що могли надаватись у користування на умовах, визначених угодою про розподіл продукції, необов'язковою стала публікація в офіційних друкованих виданнях переліку таких ділянок. Місцеві ради, а, отже, і територіальні громади, усунені від будь-яких погоджень при укладенні відповідних угод ДПП. Крім цього, поправкою до Закону України «Про ДПП», з 2012 р. договори про розподіл продукції взагалі вилучено з переліку договорів ДПП, на які поширюються норми Закону [6], що також усуває зобов'язання інвесторів погоджувати відповідні дозволи з територіальними громадами при підписанні угод.

Висновки. Для забезпечення розвитку ДПП на периферійних територіях західних областей України необхідним є вдосконалення, розробка та запровадження таких організаційно-економічних механізмів:

1) ініціювання проєкту щодо системного доопрацювання та гармонізації (впродовж одного року) нормативно-правового базису розвитку ДПП з урахуванням необхідності активізації залучення інвестицій, стимулювання розвитку периферійних регіонів за участю Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Українського центру сприяння розвитку публічно-приватного партнерства, Державного агентства з інвестицій та управління національними проєктами України, облдержадміністрацій, громадських об'єднань, а також представників вітчизняних та іноземних компаній – потенційних партнерів ДПП. Пріоритетними завданнями необхідно визначити запровадження організаційно-економічних та правових механізмів спрощення процедур створення та діяльності ДПП, стимулювання інвесторів до партнерства, законодавче закріплення повноважень та зобов'язань органів місцевої влади щодо визна-

чення, оцінки потенційних об'єктів ДПП, інформування про інвестиційні пропозиції партнерства, моніторингу за їх реалізацією та супроводом, проведення інформаційної кампанії з розробки пропозицій та їх громадського обговорення, публікація змін до законодавства не лише у офіційних виданнях, але і на офіційних сайтах органів влади різних рівнів, а також зацікавлених неурядових організацій і установ;

2) відмінити у вітчизняному законодавстві норму щодо можливості укладення договорів ДПП без конкурсу, передбачити консультування потенційних учасників конкурсного відбору і допуск їх до конкурсу за умови усунення незначних недоліків при оформленні заявок. Забезпечити громадський моніторинг проведення тендерних процедур з боку територіальних громад та спеціалізованих неурядових організацій. Передбачити запровадження чітких критеріальних вимог до потенційних партнерів ДПП, за якими відбирають переможців, публікування у офіційних інформаційних джерелах органів державного управління не лише остаточних результатів конкурсів, але і бальних оцінок за критеріями відбору кожного з учасників. Для уникнення зловживань необхідно внести відповідні зміни до Закону України «Про ДПП», згідно з якими класифікувати угоди про розподіл продукції як ДПП.

3) розробити і реалізувати проблемно-цільові програмні заходи протидії і поширення корупційних проявів в процесі ДПП з боку представників органів влади, зокрема при перевірці правильності оформлення та підготовки конкурсних документів, проведенні експертних оцінок через посилення відповідальності за корупційні дії при відборі партнерів і реалізації проєктів, недостатньо сумлінне відношення та необ'єктивність при розгляді конкурсних пропозицій.

Необхідно активне запровадження електронного адміністрування у периферійних територіях, а також громадський моніторинг та контроль за діяльністю органів державного управління щодо розвитку та супроводу ДПП. Негативні оцінки корупційних проявів під час реалізації проєктів ДПП в західних областях України доцільно нейтралізувати об'єктивним розслідуванням виявлених випадків, публічним висвітленням результатів розслідувань та покаранням винних;

4) науково-дослідним установам, спеціалізованим органам щодо налагодження ДПП провести моніторинг активності та ефективності діяльності окремих місцевих органів влади з розвитку ДПП, з'ясувати наявність чітко визначених структурних підрозділів та службовців, до обов'язків яких входить розвиток ДПП, визначення та паспортизація потенційних об'єктів ДПП, сформованість їх реєстрів, налагодженість діалогу з потенційними інвесторами і його ефективність. За результатами моніторингу видати звіт та методичні рекомендації щодо механізмів усунення перешкод, визначення пріоритетів ефективності та використання інноваційних підходів активізації ДПП. Запровадити, за участі представників спеціалізованих громадських об'єднань, методичну підтримку та сприяння підвищенню фаховості представників органів місцевої влади щодо створення та супроводу ДПП, у тому числі за рахунок програм і фондів ЄС, для проведення семінарів, круглих столів, консультацій, проєктів медіаосвіти тощо;

5) забезпечити активний діалог між потенційними учасниками партнерств та іншими зацікавленими особами з використанням потенціалу

внутрішньої та зовнішньої інфраструктури виставково-ярмаркової діяльності регіонів, офіційних та спеціалізованих комунікаційних мереж, широко висвітлювати можливості співробітництва та позитивний досвід ДПП. Завдяки забезпеченню відкритості та публічності усіх етапів експертиз, конкурсних відборів, громадському моніторингу та контролю за діяльністю представників органів влади, сприяти формуванню позитивного відношення співпраці з владою в межах ДПП, а також додаткових переваг для територіальних громад при реалізації проектів партнерства, що висвітлювати у ЗМІ, офіційних інформаційних джерелах.

Для захисту інтересів територіальних громад передбачити необхідність укладення колективних договорів та угод між потенційними партнерами і територіальними громадами [7], у яких визначити повноваження представників територіальних громад щодо участі у проведенні відповідних експертиз, розробці, обговоренні, підписанні угод ДПП (особливо при використанні надр), а також гарантії належного рівня екологічної, соціальної, економічної безпеки для населення;

б) сприяти поширенню інформації про інвестиційні пропозиції ДПП та залученню більшої кількості учасників конкурсних відборів. Критерієм відбору визначити ділову репутацію потенційних інвесторів, їх досвід у реалізації інвестиційних проектів. В умовах конкурсів, а також при під-

писанні угод чітко окреслити відповідальність за невиконання інвестором зобов'язань, врахувати доцільність страхування економічних, екологічних, соціальних ризиків при реалізації угод ДПП;

7) підвищити мотивацію потенційних партнерів укладення угод ДПП, у тому числі завдяки пільговому оподаткуванню будівництва та експлуатації об'єктів соціальної та транспортної інфраструктури у сільській місцевості, гарантувати можливість доступу інвесторів до унікальних ресурсів (природних, культурних). У сфері житлово-комунального господарства продовжити реформування галузі, створити сприятливі умови для встановлення комерційно вигідних тарифів на комунальні послуги для населення з частковим їх відшкодуванням за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Гарантувати спрощення процедур участі у конкурсних відборах, укладенні та реалізації угод ДПП через активне впровадження електронного адміністрування проектів ДПП у регіонах, мінімізувати кількість дозвільних та погоджувальних процедур, використовуючи принцип «єдиного інвестиційного вікна». Встановити контроль з боку органів влади за дотриманням термінів видачі інформації, дозвільної, технічної документації, погоджень на усіх етапах підготовки та реалізації ДПП, визначивши адміністративні покарання для службовців за порушення цих термінів.

Список літератури:

1. Гуменюк А.М. Інформаційна та інституціональна компоненти розвитку депресивних регіонів / А.М. Гуменюк // Розвиток сучасної логістично-орієнтованої економіки: збірник наукових праць Донецького державного університету управління. – Донецьк : ДонДУУ, 2012. – Т. XIII. – 390 с. – (Серія Економіка; вип. 227).
2. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві : Закон України № 400-ХІІ від 17.10.1990 // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1990. – № 45. – С. 602.
3. Стан корупції в Україні. Порівняльний аналіз загальнонаціональних досліджень: 2007-2009, 2011. Звіт за результатами соціологічних досліджень. – Київ, 2011. – 47 с.
4. Зусилля України у боротьбі з корупцією: поточний стан: аналітична доповідь / Офіційний сайт ГГ «Європа без бар'єрів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://novisa.org.ua/zusillya-ukrayini-u-borot-bi-z-koruptsiye/>.
5. Концепція розвитку державно-приватного партнерства на 2013-2018 роки прийнято Урядом 14 серпня / Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.auc.org.ua/news/kontseptsiyu-rozvitku-derzhavno-privatnogo-partnerstva-na-2013-2018-roki-priinyato-uryadom-14-s>.
6. Закон України «Про державно-приватне партнерство», ст.5, част. четверта (згідно з Законом України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання угод про розподіл продукції № 5406--17 від 02.10.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.
7. Бобко У.П. Колективні договори як інструмент захисту інтересів громад в процесі активізації транскордонного співробітництва / У.П. Бобко // Механізми та інструменти використання переваг інтеррегіонального та транскордонного співробітництва у підвищенні конкурентоспроможності західних регіонів України. – Львів РФ НІСД у м. Львові, 2011. – С. 117-120.

Гуменюк А. М.

Черновицкий торгово-экономический институт
Киевского национального торгово-экономического университета

ФОРМИРОВАНИЕ РЕГИОНАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ АКТИВИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Резюме

В статье обоснована необходимость, определены препятствия и предложены организационно-экономические механизмы активизации государственно-частного партнерства на периферийных, депрессивных территориях западных регионов Украины.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, частный сектор, органы государственной власти, органы местного самоуправления, организационно-экономические механизмы, депрессивные и периферийные территории.

Gumeniuk A. M.

Chernivtsi Trade and Economics Institute Kyiv National Trade and Economic University

FORMING OF REGIONAL MECHANISMS OF ACTIVATION OF STATE-PRIVATE PARTNERSHIP

Summary

In the article the necessity is justified, the obstacles are defined and the organization and economic mechanisms of activation of state and private partnership on the peripheral, depressed territories of western regions of Ukraine are proposed.

Key words: state and private partnership, private sector, state authorities, bodies of local self-government, organizational and economic mechanisms, depressed and peripheral territories.

УДК 332.15

Медвідь В. Ю.

Донбаська національна академія будівництва та архітектури

ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНИХ ПЛАНІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

У статті вдосконалено економічний механізм розробки стратегічних планів регіонального розвитку. Визначено суб'єктний склад учасників механізму розробки стратегічних планів регіонального розвитку. Обґрунтовано основні функції, які повинні здійснювати всі учасники при розробці стратегічних планів регіонального розвитку. Визначено основні результати, які можна отримати від використання цих функцій.

Ключові слова: регіональний розвиток, економічний механізм, стратегічні плани.

Постановка проблеми. Одним з важливих інструментів економічного регулювання регіонального розвитку виступають стратегічні плани. По суті, стратегічні плани регіонального розвитку є комплексною характеристикою, своєрідною моделлю змін (з позитивним трендом) основних показників і параметрів майбутнього стану регіону, забезпечення яких і може бути кваліфіковано як економічне регулювання.

Стратегічні плани економічного і соціального розвитку повинні розроблятися на дотриманні певної логіки. Така логіка визначається змістом збереження або зміни основних властивостей об'єкту планування: для розвитку території регіону – це забезпечення насиченості і освоєності території; для розвитку регіональної економічної системи – це посилення її стійкості, цілісності, комплексності і життєздатності; для планування розвитку регіонального економічного простору – це додання йому однорідності.

Розробка стратегічних планів економічного і соціального розвитку регіонів передбачає наявність власного економічного механізму. Під економічний механізм розробки стратегічних планів економічного і соціального розвитку регіонів розуміється деяка система форм і способів співпраці, що забезпечує певний порядок в діяльності учасників суспільних стосунків по постановці і досягненню стратегічних цілей регіонального розвитку. Саме такий механізм дозволить здійснити спробу до адаптації економічного регулювання до умов регіонального розвитку.

Соціально-економічна значущість проблеми економічного регулювання регіонального розвитку регіонів в контексті ринкових умов, що відбуваються в Україні, наявність при цьому невирішених правових та організаційних питань зумовили вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Слід зазначити, що проблема економічного регулювання регіонального розвитку широко дискутується в наукових працях провідних учених Укра-

їни. Серед найбільш вагомих необхідно відмітити, насамперед, Орлова та А.І. Іващенко [1], які в своїх працях розглядали деякі аспекти удосконалення напрямів реалізації стратегії соціально-економічного розвитку України. Також складові організаційно-економічного механізму розробки стратегічного плану економічного розвитку на регіональному рівні розглядається в праці В.О. Жаворонкова [2].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значні результати наукових досліджень щодо економічного регіонального регулювання та розробки стратегічних планів регіонального розвитку, не дістали достатнього опрацювання питання, що пов'язані з удосконаленням економічного механізму розробки стратегічних планів регіонального розвитку.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є вдосконалення економічного механізму розробки стратегічних планів регіонального розвитку.

Виклад основного матеріалу. Економічний механізм розробки стратегічних планів регіонального розвитку структурно представлений в наступному вигляді (рис. 1).

Суб'єктний склад механізму розробки стратегічних планів регіонального розвитку може включати не лише безпосередніх учасників, зайнятих розробкою стратегічних планів регіонального розвитку (місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування), але і також представників експертного співтовариства (неформальних організацій і об'єднань креативного шару регіонального соціуму, наукових організацій) і фінансистів (серед яких не обов'язково мають бути представники банківського або фондового ринку, але і підприємницького сектору) [2].

Слід підкреслити, що стратегічні плани регіонального розвитку змістовно і структурно поглинають основні заходи, передбачені в аналогічних стратегічних планах адміністративно-територіальних утворень (міст, районів, населених пунктів). У зв'язку з чим виникає необхідність синхроніза-